

Activitatea farmacistului în asigurarea sănătății publice

Pharmacist activity in assuring public health

PROF. DR. LAURA VICAȘ

Facultatea de Medicină și Farmacie, Universitatea din Oradea

REZUMAT

Activitățile de sănătate publică se schimbă odată cu tehnologia și valorile sociale, dar scopurile rămân aceleași: reducerea bolilor, a deceselor premature, a disconfortului precum și a incapacităților produse de boală, în cadrul populației.

Misiunea sănătății publice reprezintă de drept îndeplinirea intereselor societății pentru asigurarea condițiilor în care oamenii pot fi sănătoși. Astfel, în activitatea farmaciștilor se va pune accent asupra îngrijirii clinice a pacientului. Tinerii farmaciști sunt încurajați să folosească strategii farmaceutice de îngrijire pentru a sprijini sănătatea pacienților pe care aceștia îi servesc.

Cuvinte cheie: reducerea bolilor, decese premature, îngrijire clinică.

ABSTRACT

Public health activities change along with technology and social values, but its purposes stay the same: diminishing diseases, premature deaths, discomfort and the disabilities produced by an illness to the population.

The mission of public health represents in fact respecting the interests of the society for assuring all the conditions so that everybody is healthy. Therefore, in pharmacist's activity will be highlighted the cure of the patient. Young pharmacists are encouraged to use pharmaceutical strategies to help the health state of the patients that they serve.

Key words: diminishing diseases, premature deaths, clinical assistance.

Sănătatea publică reprezintă un efort social de a proteja, promova și restabili starea de sănătate a populației. Este o combinație de științe, competențe și tehnici care sunt îndreptate spre prevenirea, întreținerea și îmbunătățirea sănătății tuturor oamenilor prin acțiuni colective și sociale. Programele, serviciile și instituțiile implicate accentuează/subliniază prevenirea bolilor și nevoia de sănătate a populației, ca un întreg. Activitățile de sănătate publică se schimbă odată cu tehnologia și valorile sociale, dar scopurile rămân aceleași: reducerea bolilor, a deceselor premature, a disconfortului precum și a incapacităților produse de boală, în cadrul populației.

Misiunea sănătății publice reprezintă de drept îndeplinirea intereselor societății pentru asigurarea condițiilor în care oamenii pot fi sănătoși.

Astfel, în activitatea farmaciștilor se va pune accent asupra îngrijirii clinice a pacientului. Tinerii farmaciști sunt încurajați să folosească strategii

farmaceutice de îngrijire pentru a sprijini sănătatea pacienților pe care aceștia îi servesc. Prevenirea este componenta majoră în asigurarea stării de sănătate a pacienților. Prin activitatea complexă pe care o desfășoară, farmaciștii sunt într-o poziție unică de a promova sănătatea publică. Datorită facilităților și a aptitudinilor de bună comunicare, rămân cei mai de încredere profesioniști medicali.

În sprijinul farmaciștilor, organizațiile farmaceutice naționale supun atenției noi obiective spre a fi luate în considerare:

1. Creșterea numărului de farmacii care oferă pacienților consiliere legată de bolile cronice.
2. Reducerea numărului de tratamente succesive cu antibiotice prescrise pentru răcelile banale în rândul populației.
3. Creșterea numărului de programe academice de pregătire farmaceutică, de îngrijire a bolnavilor, de sănătate publică, precum și prevenirea

Adresă de corespondență:

Prof. Dr. Laura Vicaș, Universitatea de Medicină și Farmacie, Str. Armatei Române, Nr. 5, Oradea

și controlul apariției, reapariției și capacității de rezistență la medicamente a bolilor infecțioase.

Activitățile de sănătate publică ale farmaciștilor ar putea include îngrijirea medicală comunitară preventivă, îngrijirea primară, educația medicală, informații despre medicamente, toxicologie și planificare a sănătății. Farmaciștii trebuie să ia în considerație o implicare mai crescută în programele de imunizare, educația și monitorizarea privind abuzul de medicamente, în educația despre bolile cu transmitere sexuală, planificarea familială, prevenirea otrăvirii, pregătirea pentru dezastre, protecția mediului, siguranța la locul de muncă, evaluarea sănătății. Prin programul adresat pacienților individuali, activitățile sugerate pentru îmbunătățire sunt reprezentate de o educare sporită a pacientului, întreținere medicală, consiliere de bună voie, monitorizarea pacientului și chiar consiliere familială.

Farmaciștii comunitari vor fi instruiți pentru îmbrățișarea cu ușurință a activităților orientate spre comunitate, pe probleme legate de sănătate și îndrumare a pacienților spre controlul medical.

Farmaciștii ar trebui nu doar să îndeplinească rolul de trimitere a pacienților la un medic, ci și să colaboreze cu departamentele locale de sănătate sau agențiile de planificare a sănătății.

MĂSURI DE SĂNĂTATE

Farmacistul este un profesionist al sănătății, care are cel mai frecvent contact cu publicul general, având funcția de educator de sănătate comunitar, rolul lui fiind unic.

Există trei nivele de prevenire: primar, secundar și terțiar:

Prevenirea primară: ajută oamenii să își păstreze sănătatea sau să își îmbunătățească calitatea vieții prin modul de viață.

Prevenirea secundară este reprezentată de diagnosticarea timpurie și tratamentul unei boli deja existente.

Prevenirea terță constă, în mare, din reabilitare. Cele mai multe boli cronice nu pot fi vindecate, dar progresul lor poate fi întârziat cu beneficiu maxim pentru pacient. Obiectivul educației pentru sănătate este de a furniza informația individualizată necesară pacienților pentru a-și modifica comportamentul, totul pentru a trăi o viață mai sănătoasă. Farmaciștii promovează în mod activ practicile bune pentru sănătate prin propriul lor exemplu și prin încercarea de a furniza informații profesionale publicului.

Accentul primar al activităților de educație de sănătate ale farmacistului este de conștientizare a primelor semne și simptome ale bolilor principale,

în cadrul comunității, și dorința de a le și furniza acelor cetățeni care au nevoie de astfel de informații.

Globalizarea a micșorat distincțiile dintre problemele de sănătate comunitară sau domestică și de cea de sănătate internațională.

Farmaciștii trebuie să înțeleagă complexitatea bolilor întâlnite în călătoriile internaționale. Când se ia în calcul sau se suspectează o boală infecțioasă la un pacient, farmaciștii trebuie să îl întrebe dacă a călătorit în țară sau în străinătate în ultimele două săptămâni, și dacă a călătorit, unde. Epidemia Sindromului Respirator Acut – SARS – furnizează un exemplu excelent al faptului cum poate apărea transmiterea globală a unui virus.

Datorită faptului că în controlul bolilor infecțioase rezultatul este o speranță de viață mai lungă, bolile cronice au devenit cauza primară a mortalității la noi în țară. Accidentele și stările cardiovasculare, oncologice și neurovasculare sunt factorii primari cauzatori ai mortalității. Fără o soluție previzibilă promptă pentru a controla starea cronică, farmaciștii ar trebui totuși să își încurajeze pacienții să se folosească de cele câteva tehnici dovedite pentru prevenirea bolilor cronice și ei pot recomanda metode de prevenire a bolilor, mai ales a celor cardiovasculare.

Rolul farmacistului în controlul bolilor cronice poate ajunge de la sprijinirea programelor de sănătate dovedite, precum și evaluările clinice ale acestora, până la supravegherea primelor semne ale bolilor, asociate cu riscul ocupațional. Farmacistul este singurul care are cunoștințe de bază în ceea ce privește procesele bolilor și este zilnic în contact cu publicul. Abilitatea farmacistului de a preveni sau de a interveni în etapele inițiale ale maladiei în bolile cronice este unică.

Farmaciștii trebuie să fie familiarizați cu semnalele de alarmă ale cancerului și să sfătuiască orice pacient care le prezintă să consulte imediat un medic. Farmaciștii pot încuraja pacienții să facă examinări fizice de rutină, testul Papanicolau, mamografiile, examinări coloretale, și alte teste. Mai mult, pacienții pot fi învățați tehnicile de auto-execuție. Societățile locale de cancer pot furniza literatură de educație pentru sănătate pentru educația publică și profesională.

Prevențiile secundare și terțe, diagnosticul timpuriu, precum și tratamentul și reabilitarea, sunt măsurile primare în managementul bolii cronice. Inovațiile farmacoterapeutice din ultimii 10 ani au avut un impact pozitiv, rezultând în ratele scăzute de mortalitate din boli cardiovasculare sau cerebrovasculare. Pentru că medicațiile cuprind modalitățile de bază pentru hipertensiune, farmaciștii trebuie să

fie în fruntea monitorizării, mai ales, să încurajeze respectarea regimurilor prescrise. Având în vedere că ei sunt într-o poziție unică de a măsura tensiunea arterială a pacienților lor și să îi sfătuiască în conformitate cu variațiile normale, farmaciștii devin mult mai implicați prin evaluarea hipertensivă și trimiterea mai departe către specialist. Farmaciștii trebuie să cunoască foarte bine serviciile comunitare care oferă diagnostic, tratament și reabilitare. În măsura în care e necesar, societățile medicale locale și asociațiile cardiologice trebuie consultate în măsura în care farmaciștii se implică în citirea presiunii arteriale și programe de monitorizare.

Farmaciștii trebuie să fie conștienți de ocupațiile pacienților și să cunoască primele simptome ale bolilor. De asemenea trebuie să fie familiarizați cu întreaga comunitate locală și să adopte principiile

de sănătate și îngrijirile medicale pentru acea situație particulară care apare. Cerințele de educație continuă a farmaciștilor trebuie să includă și supravegherea modelului local al societății și al bolilor sale, și îndreptarea atenției spre împiedicarea și controlul acestora.

Odată cu schimbările constante din mediul fizic, biologic, cultural, social și economic, atât farmaciștii, cât și cetățenii trebuie să își cultive o conștientizare informată a acestor schimbări, iar farmaciștii trebuie să își adapteze metodele de educație medicală, de prevenire a bolilor și de control al bolilor la aceste schimbări, în fiecare comunitate.

Dacă farmacistul demonstrează un interes adecvat în programele de sănătate comunitară, se poate să existe oportunități de a participa la programele de cercetare în sănătate publică.